

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., ve věci žalobce **R. Z.**, zastoupeného JUDr. Josefem Kopřivou, advokátem se sídlem Vodičkova 709/33, Praha 1, proti žalovanému **Krajskému ředitelství policie Moravskoslezského kraje**, se sídlem 30. dubna 24, Ostrava, o žalobě proti rozhodnutí ředitele žalovaného ze dne 7.3.2013, č. KRPT-186124-28/ČJ-2012-0700KR-PK, ve věci náhrady škody na zdraví,

t a k t o :

I. Rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje ze dne 7.3.2013, č. KRPT-186124-28/ČJ-2012-0700KR-PK **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15.342,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Josefa Kopřivy, advokáta se sídlem Vodičkova 709/33, Praha.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje pro ekonomiku ve věcech služebního poměru (dále jen „služební orgán I. stupně“) ze dne 27.9.2012, č.j. KRPT-186124-6/ČJ-2012-0700PE.

Služební orgán I. stupně rozhodl podle § 2 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“), že podle § 100 odst. 1 uvedeného zákona neodpovídá Česká republika – Policie ČR - Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje za škodu, kterou utrpěl žalobce, když dne 22.8.2012 při chůzi po chodníku v průběhu provádění prověrky špatně došlápl, v důsledku čehož mu něco přskočilo v bederní oblasti zad, což se projevilo tupou bolestí, která se stupňovala. Důvodem odepření náhrady škody dle § 101 a násl. služebního zákona byla dle orgánu I. stupně skutečnost, že v řízení nebyla žalobcem prokázána jedna z obligatorních podmínek vzniku odpovědnosti bezpečnostního sboru za úraz, a to že ke škodní události musí dojít při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, jelikož žalobce nahlásil poškození zdraví svému nadřízenému služebnímu funkcionáři až dne 23.8.2012, přičemž k poškození zdraví došlo za absence jakýchkoliv svědků, a dále proto, že MUDr. Š. v lékařské zprávě ze dne 7.9.2012 neuvedl diagnózu úrazovou, ale diagnózu obecného onemocnění.

Žalobce v žalobě namítal, že:

- 1) ve výrokové části je nesprávně uvedeno, že je rozhodnutí vydáno podle § 100 odst. 1 zákona o služebním poměru, ačkoli odpovědnost bezpečnostního sboru jím shledána nebyla, naopak ve výroku chybí odkaz na § 101 a násl. zákona o služebním poměru, který je zmíněn toliko v odůvodnění;
- 2) žalovaný se nevypořádal s odvolací námitkou žalobce, že v rozhodnutí služebního orgánu I. stupně není objasněno, proč se služební funkcionář domnívá, že opožděné hlášení služebního úrazu dokazuje, že není dána přímá souvislost utrpěného úrazu s výkonem služby, ani proč úraz utrpěný při výkonu služby není služebním úrazem jen proto, že u něj nebyl přímý svědek;
- 3) žalovaný odkázal na vyjádření lékařů, MUDr. F. a MUDr. Š., kteří poukazovali na u žalobce existující dříve prokázané onemocnění, aniž však vzal v potaz ustálenou judikaturu i odbornou literaturu, zejm. rozsudek č. 1/1963 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR, který zdůrazňuje nemožnost vyloučení ochrany pracovníka před škodami z pracovních úspěchů jen z důvodu, že u poškozeného existovala určitá predispozice, jež spolupůsobila při vzniku poškození na zdraví způsobeného úrazovým dějem, popř. obdobně vyznívající článek L. Jouzy, zveřejněný v č. 10/2008 Bulletinu advokacie;
- 4) nelze souhlasit s žalovaným, že poučením o procesních právech dopisem ze dne 21.11.2012 bylo možné zhojit skutečnost, že služební funkcionář prvního stupně v podstatě žádné řízení nevedl, neboť absence možnosti adresáta rozhodnutí uplatnit procesní práva, je vadou neodstranitelnou.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. K jednotlivým žalobním bodům uvedl:

- Ad 1) služební funkcionář nerozhodoval podle § 100 odst. 1 zákona o služebním poměru, nýbrž podle § 2 odst. 1 téhož zákona, přičemž odkaz na § 100 odst. 1 zákona o služebním poměru byl ve výrokové části uveden tak, že dle zmíněného ustanovení bezpečnostní sbor neodpovídá, a tudíž náhradu dle § 101 odst. 1 a násl. zákona o služebním poměru, neposkytuje;
- Ad 2) služební funkcionář v prvním stupni rozhodoval na základě podkladů, které obdržel od samotného žalobce, tj. ze žalobcem sepsaného záznamu o úrazu a zprávy o projednání škody na zdraví, v němž žalobce uvedl, že úraz utrpěl dne 22.8.2012 ve 13:25 hod., avšak nadřízenému věc nahlásil i první lékařské ošetření vyhledal až dne 23.8.2012, přičemž k vyjádření svědků uvedl „beze svědků“ a „svědci události nejsou žádní“. Opožděné nahlášení úrazu však není v napadeném rozhodnutí důvodem pro konstatování absence přímé souvislosti úrazu s výkonem služby;
- Ad 3) z lékařských zpráv vyplynulo, že nedošlo k mechanismu úrazu, tudíž nebyla prokázána jedna z obligatorních podmínek vzniku odpovědnosti policie za škodu, a to že ke škodní události musí dojít při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Žalobce neprokázal, že k události došlo při výkonu služby a nikoliv kdykoli v době osobního volna. Pro rozhodnutí žalovaného bylo též podstatné, že MUDr. Š. neuvedl diagnózu úrazovou, ale diagnózu obecného onemocnění, z čehož bylo zřejmé, že žalobce neutrpěl úraz, nýbrž došlo k akutnímu projevu obecného onemocnění, jímž žalobce dlouhodobě trpí. Proto nedošlo ani k dalšímu rozšiřování podkladů. Svědkyně úrazu, tj. svou přítelkyni a její matku, uvedl žalobce až v odvolání, přičemž je zarážející, že žalobce sice uvádí, jak velkou bolestí trpěl, avšak až do 15:00 vykonával službu, aniž by toto komukoliv sdělil a aniž by si toho kdokoliv všiml;
- Ad 4) v průběhu odvolacího řízení byly podklady pro rozhodnutí doplněny o zprávy lékařů a písemná prohlášení obou svědkyň. Žalobce byl písemně poučen o svých právech a pozván k jednání senátu poradní komise, čehož však žalobce ani jeho právní zástupce opakovaně nevyužili. Žalobce argumentoval svou pracovní neschopností, aniž se alespoň pokusil požádat o odročení jednání na hodinu spadající do doby jeho vycházek. Služebním funkcionářem byly provedeny, a následně vyhodnoceny veškeré žalobcem navržené důkazy, žalobce se naopak odvolacího řízení aktivně neúčastnil, tudíž nelze dospět k závěru, že by byl krácen na svých právech.

V replice k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že tvrzení žalovaného o povinnosti poškozeného prokázat chování v době úrazu, vznik škodní události, vznik škody a příčinnou souvislost mezi škodní událostí a vznikem škody, nemá zákonný podklad. Žalovaný dle žalobce zcela abstrahoval od skutečnosti, že ustanovení § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru ukládá služebnímu funkcionáři povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si v řízení ve věcech služebního poměru opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí. Není tedy zřejmé, z jakého ustanovení právního předpisu žalovaný povinnosti příslušníka dovozuje. Za zbytečný považuje žalobce rozbor toho, proč nenahlásil služební úraz bezprostředně, když opožděné nahlášení služebního úrazu není důvodem pro zproštění se odpovědnosti bezpečnostního sboru. Dále zdůraznil, že se žalovaný nevypořádal s námitkami žalobce o potlačení veškerých jeho procesních práv ve fázi řízení před orgánem prvního stupně. Naopak se žalovaný snaží přesvědčit, že nevyužití práva účastníka řízení v odvolacím řízení, je stejným pochybením,

jako nedodržení procesních pravidel ze strany služebního funkcionáře v řízení prvoinstančním, přitom tento „argument“ nechtěně dokazuje, že spis obsahoval pouze podklady, které dodal žalobce.

Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Z obsahu spisu soud zjistil, že dne 23.8.2012 byl pořízen Záznam o úrazu, z něhož vyplývá, že dne 22.8.2012 v 13:10 hod. byl žalobce vyslán k provedení prověrky sběrných surovin na ul. Kopanské ve Frenštátě pod Radhoštěm, přičemž při chůzi po chodníku na ul. U Tírny špatně došlápl na levou nohu, v důsledku čehož mu něco přeskočilo (luplo) v zádech v bederní oblasti, což se projevilo tupou bolestí zad, která se stupňovala. Žalobce dne 22.8.2012 nadřízenému tuto skutečnost nenahlásil, neboť jí nepřikládal důležitý význam. Po ukončení směny se začala bolest zad stupňovat, což žalobce donutilo dne 23.8.2012 v ranních hodinách vyhledat lékařské ošetření. Z důvodu přetrvávajících obtíží vystavil žalobci MUDr. F. pracovní neschopnost. Žalobce ve vyjádření uvedl, že svědci události žádní nejsou. Ze Zprávy o projednání škody na zdraví soud zjistil, že žalobce nahlásil úraz zástupci vedoucího PČR OOP Frenštát pod Radhoštěm dne 23.8.2012 ve 13:15 hod. Služební funkcionář ve zprávě uvedl stanovisko nejbližšího nadřízeného npor. Mgr. Bc. V. P., že žalobce byl se zády léčen od 27.2.2010 do 19.1.2012 a že dle sdělení ošetřujícího lékaře se nejedná o pracovní úraz, onemocnění tedy nevzniklo v souvislosti s výkonem služby. Závěrem služební funkcionář uvedl, že poškození zdraví neuznává jako služební úraz z důvodu uvedeného v § 124 odst. 12 věty první zákona o služebním poměru.

K výzvě služebního orgánu o zaslání zprávy z primárního ošetření ze dne 6.9.2012 žalobce dne 20.9.2012 sdělil, že MUDr. F., který prvotní ošetření poskytl, nevystavil žádnou zprávu, pouze učinil záznam do zdravotní karty, předepsal žalobci léky od bolesti a odeslal jej na vyšetření k MUDr. Š. Žalobce ke sdělení přiložil zprávu neurologické ambulance MUDr. Š. ze dne 7.9.2012, z níž vyplývá, že žalobce byl odeslán ošetřujícím lékařem pro bolesti v křížích vlevo při chůzi v práci. Diagnóza ve zprávě lékaře uvedena není, žalobci doporučena medikace a předán do péče rehabilitačních lékařů.

Následně vydal služební orgán I. stupně dne 27.9.2012 shora citované rozhodnutí, v jehož odůvodnění uvedl, že žalobce neprokázal, že ke škodní události došlo při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, neboť k úrazu došlo za absence jakýchkoli svědků a žalobce nahlásil nadřízenému poškození zdraví až dne 23.8.2012 v 13:15 hod.

Proti rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž shodně jako v žalobě namítal, že nebylo vedeno řádné, resp. žádné řízení, poukázal na skutečnost, že ve zprávě MUDr. Š. není o příčinách žalobcem popsaných zdravotních obtíží, ani o diagnóze žádná zmínka a že služební orgán I. stupně nezjistil řádně skutkový stav. Navrhl, aby byl v odvolacím řízení proveden výslech jeho partnerky J.H., již bezprostředně po úrazu telefonicky kontaktoval, popsal jí událost i své obtíže, a následně ji požádal o

odvoz ze služby. Rovněž navrhl výslech J. H., matky své přítelkyně, kolem jejíhož obchodu v den úrazu cca v 13:55 procházel, a které rovněž úrazový děj i své obtíže popsal.

Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že spisový materiál doplnil o zprávy o zdravotním stavu od MUDr. Š. ze dne 10.1.2012 a MUDr. F. ze dne 18.1.2013, získané na základě souhlasu žalobce se zproštěním mlčenlivosti uvedených lékařů, a dále o písemná vyjádření žalobcem navržených svědků ze dne 7.2.2013. Obsah všech uvedených listin byl v rozhodnutí žalovaného doslovně ocitován. Dále žalovaný uvedl, že žalobce je od 23.8.2012 v pracovní neschopnosti, přičemž má denně povoleny vycházky od 14 do 18 hod., a dále, že dne 6.12.2012 žalobce ukončil služební poměr u Policie ČR. K věci samé žalovaný v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že ze strany žalobce nebyla prokázána jedna z obligatorních podmínek vzniku odpovědnosti bezpečnostního sboru za úraz, a to že ke škodní události musí dojít při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, neboť žalobce nahlásil služebně nadřízenému poškození zdraví až den následující po tvrzeném úrazu s tím, že k poškození zdraví došlo za absence jakýchkoli přímých i nepřímých svědků. Za této situace žalovaný dovodil, že žalobce neprokázal, že by k události došlo při výkonu služby a nikoli kdykoli v době osobního volna. Za zarážející označil žalovaný následné vysvětlení žalobce, že na jedné straně z důvodu ochromení bolestí neměl myšlenky hlásit událost svému nadřízenému (ačkoli byl řádně seznámen se služebním pokynem ředitele KŘP č. 11/2011 o povinnosti bezodkladně hlásit služební úrazy) a byl nucen požádat přítelkyni o odvoz ze služby, a na druhé straně skutečnost, že vykonával službu až do 15:00 hod., aniž sdělil cokoli svým kolegům či nadřízenému. Dále žalovaný dovodil, že z lékařských zpráv MUDr. Š. a MUDr. F. vyplývá závěr, že stav žalobce nebyl způsoben úrazem, nýbrž byl akutním projevem obecného onemocnění, jímž žalobce dlouhodobě trpí a s nímž se již 2 roky léčil a pobýval v pracovní neschopnosti. Žalovaný dále uvedl, že písemné svědectví žalobcem navrhovaných svědků dokládá stav, že dne 22.8.2012 v odpoledních hodinách trpěl žalobce akutními bolestmi zad, které vyplývají ze zhoršení již v minulosti prokázaného onemocnění. K procesním námitkám žalobce žalovaný uvedl, že absentující poučení o procesních právech nahradil poučením o procesních právech v odvolacím řízení, čímž došlo k nápravě zjištěné vady. Dále uvedl, že žalobcem navrhované důkazy byly v listinné podobě doplněny v odvolacím řízení do spisu a žalovaný z nich vycházel. Konečně zdůraznil, že žalobce ani jeho právní zástupce v ani jednom ze dvou případů nevyužili možnosti účastnit se jednání poradní komise.

Podle § 100 odst. 1 zákona o služebním poměru bezpečnostní sbor odpovídá příslušníkovi za škodu způsobenou služebním úrazem.

Podle odst. 2 se za úkon v přímé souvislosti s výkonem služby považuje úkon, který je k výkonu služby potřebný nebo který je během služby obvyklý anebo nutný, je konaný před počátkem služby nebo po jejím skončení a v době přestávky na jídlo a oddech konané v objektu bezpečnostního sboru. Za takový úkon se nepovažuje cesta do služby a zpět, stravování, ošetření, popřípadě vyšetření ve zdravotnickém zařízení ani cesta k němu a zpět, jestliže není konána v objektu bezpečnostního sboru. Vyšetření ve zdravotnickém zařízení provedené na rozkaz služebního

funkcionáře nebo ošetření při první pomoci včetně cesty k němu a zpět je považováno za úkon v přímé souvislosti s výkonem služby.

Podle odst. 3 je služebním úrazem také úraz, který příslušník utrpěl při cestě do místa plnění služebních úkolů a zpět při vyslání na služební cestu, na studijní pobyt nebo při převelení.

Žalobní bod 1) soud nepovažuje za opodstatněný. Služební orgán I. stupně ve výroku rozhodnutí zcela správně odkázal jak na § 2 odst. 1 zákona o služebním poměru, které stanoví funkčně příslušného služebního funkcionáře, jemuž je svěřena pravomoc v řízení ve věcech služebního poměru, a dále i na hmotněprávní § 100 odst. 1 zákona o služebním poměru. Odkaz na ustanovení, jež zakládá odpovědnost bezpečnostního sboru za škodu, v případě, kdy odpovědnost shledána nebyla, je dle názoru soudu zcela přiléhavý, neboť zákon o služebním poměru (stejně jako např. občanský zákoník) formuluje předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu s tím, že není-li po zjištění skutkového stavu existence všech zákonných předpokladů shledána, nemůže a contrario ke vzniku odpovědnosti za škodu dojít. Tento závěr je důsledkem aplikace právní normy na zjištěný skutkový stav. Krajský soud se tudíž v této otázce zcela ztotožňuje se shora citovaným stanoviskem žalovaného.

Důvodným však soud shledává všechny zbylé žalobní body. Předně soud uvádí, že služební funkcionář rozhoduje o odpovědnosti bezpečnostního sboru za škodu v řízení ve věci služebního poměru, na která se vztahují ustanovení § 169 až 182 a § 190 až 196 zákona o služebním poměru, neboť uvedený předmět není z režimu řízení ve věci služebního poměru vyňat § 171 zákona o služebním poměru.

Podle § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru je služební funkcionář povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí.

Podle odst. 2 téhož ustanovení důkazem je vše, co může přispět k zjištění skutkového stavu věci, zejména výpovědi a vyjádření účastníka, svědků a jiných osob, doklady a jiné písemnosti nebo záznamy, odborná vyjádření, znalecké posudky, potvrzení, listiny, protokoly o ohledání a pořádaná dokumentace skutkového děje.

Podle odst. 4 téhož ustanovení služební funkcionář hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti.

Povinnost služebního funkcionáře zjistit „stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti“ je vyjádřením zásady tzv. materiální pravdy, jež znamená, že za přesné a úplné zjištění skutkového stavu nese odpovědnost služební orgán, nikoli účastník řízení. Důvodem pro nepřiznání určitého nároku v řízení ovládaném uvedenou zásadou tedy nemůže zásadně být závěr o neunesení procesního břemene tvrzení, či břemene důkazního účastníkem, nýbrž jedině zjištění služebního funkcionáře, že nebyly naplněny zákonné předpoklady vzniku požadovaného nároku.

V posuzované věci však služební funkcionář I. stupně postupoval v řízení dle zásady tzv. formální pravdy, tj. učinil žalobce odpovědného za zjištění skutkového stavu, když uvedl, že ze strany žalobce *nebyla prokázána jedna z obligatorních podmínek vzniku odpovědnosti bezpečnostního sboru za úraz, a to že ke škodní události musí dojít při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním*. Nadto služební funkcionář vyloučil i možnost žalobce naplnění zákonných podmínek prokázat, a to se zdůvodněním, že *jmenovaný nahlásil poškození zdraví svému nadřízenému služebnímu funkcionáři až následující den, přičemž k němu došlo za absence jakýchkoli svědků*. Žalobce tedy zcela oprávněně již v odvolání proti rozhodnutí služebnímu funkcionáře I. stupně, stejně jako v žalobě namítal, že služební orgán bez bližšího zdůvodnění učinil z opožděného hlášení služebnímu úrazu a absence přímých svědků překážku vlastního zjišťování skutkového stavu.

Jakékoli vlastní zjišťování skutkového stavu služebním funkcionářem I. stupně se tak omezilo toliko na obstarání (prostřednictvím žalobce) zprávy MUDr. Š., z níž následně služební funkcionář vyvodil závěr, jenž však z obsahu uvedené listiny nevyplývá, a to závěr o tom, že lékař ve své zprávě *neuvedl úrazovou diagnózu, ale diagnózu obecného onemocnění*.

Podle § 174 odst. 1 zákona o služebním poměru má účastník právo

- a) nahlížet do spisu a pořizovat si z něj výpisy, navrhopat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení, na poskytnutí informací o řízení potřebných k hájení svých práv a oprávněných zájmů, vyjádřit v řízení své stanovisko, klást otázky svědkům a znalcům, a
- b) vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhopnout jejich doplnění.

Z výčtu práv účastníka řízení dle citovaného ustanovení má účastník řízení právo zejména nahlížet do spisu, vyjadřovat se, činit návrhy, klást otázky svědkům a znalcům a konečně vyjádřit se k podkladům ve fázi bezprostředně před vydáním rozhodnutí. Realizace uvedených procesních práv však byla služebním orgánem I. stupně žalobci upřena, neboť služební funkcionář prakticky žádné řízení ani spis ve věci nevedl.

Žalovaný uvedené pochybení orgánu I. stupně nepopíral, nýbrž se snažil činnost orgánu I. stupně nahradit a předmětná pochybení napravit. Stěžejními otázkami pro soud tak bylo, zda procesní nedostatky a nedostatky ve zjišťování skutkového stavu prvoinstančního správního orgánu byly odstranitelné v odvolacím řízení před žalovaným a zda byly tyto skutečně odstraněny.

Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) v rozsudku ze dne 27.2.2013, č. j. 6 Ads 134/2012-47, www.nssoud.cz, uvedl: *Také v řízení o služebním poměru se uplatní zásada jednotnosti správního řízení; řízení v I. stupni a odvolací řízení tak představují jeden celek (§ 133 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky). Odvolací správní orgán proto může odstranit vady odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně tím, že odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí doplní svým odůvodněním [§ 90 odst. 1 písm. c) správního řádu z roku 2004]. Takto může odvolací správní orgán postupovat za podmínky, že výroková část rozhodnutí správního orgánu I. stupně je v souladu*

s právními předpisy i věcně správná, odůvodnění nicméně obsahuje určité rozpory, které ne zcela odpovídají obsahu výrokové části a které lze odstranit pomocí podkladů rozhodnutí obsažených ve spise. Tento postup odvolacího správního orgánu však nesmí porušit zásadu dvojinstančnosti správního řízení.

S ohledem na shodnost znění § 133 „starého“ a § 190 „nového“ zákona o služebním poměru, jsou uvedené závěry Nejvyššího správního soudu použitelné i na řízení dle nového zákona. Zásadně tedy platí, že řízení před služebním orgánem I. stupně i odvolací řízení se pojímají dohromady, komplexně, a tudíž výtky žalobce proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně *lze přezkoumat jen limitovaně, a to potud, pokud konání odvolacího orgánu neučinilo tyto výtky bezpředmětnými* (viz rozsudek NSS ze dne 31.8.2009, č.j. 4 Ads 86/2008-198, www.nssoud.cz).

Takto bezpředmětnými se dle závěru soudu staly (až na níže uvedenou výjimku) výtky žalobce vůči procesnímu postupu, neboť žalovaný ve věci nařídil ústní jednání, o jehož konání žalobce i jeho právního zástupce uvědomil, a to opakovaně poté, co byl spis doplněn o další podklady. Žalobce měl tudíž v řízení možnost realizovat svá práva dle § 174 odst. 1 zákona o služebním poměru nahlížet do spisu, vyjadřovat se, činit návrhy a vyjádřit se k podkladům ve fázi bezprostředně před vydáním rozhodnutí.

Ačkoli NSS v rozsudku ze dne 26.3.2008, č. j. 9 As 64/2007-98, www.nssoud.cz, uvedl, že primárním účelem zásady dvojinstančnosti je zaručení tzv. devolutivního a suspenzivního účinku, tedy toho, aby věc byla přezkoumána správním orgánem vyššího stupně a aby byla odložena realizace obsahu výroku napadeného rozhodnutí, což se v posuzované věci stalo, nelze z jeho rozhodnutí dovodit, že by byl odvolací orgán oprávněn zcela nahradit činnost orgánu I. stupně při zjišťování skutkového stavu.

Ve shora zmíněném rozsudku č. j. 6 Ads 134/2012-47 NSS uvedl: *„Z uvedeného je patrné, že tyto nedostatky odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí mohly být odstraněny odvolacím správním orgánem, aniž by k tomu bylo třeba doplnit podklady pro rozhodnutí obsažené ve správním spise. Nejednalo se také o takové pochybení správního orgánu I. stupně, kdy by výrok či odůvodnění neměly oporu ve skutkových zjištěních obsažených ve správním spise. Podle názoru Nejvyššího správního soudu ani nebyla porušena zásada dvojinstančnosti správního řízení, neboť nedostatky odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně nebyly natolik rozsáhlé, že by odvolací správní orgán vůbec nemohl hodnotit zákonnost jeho rozhodnutí nebo správnost rozhodnutí. Odvolací správní orgán tedy po zhodnocení rozhodnutí správního orgánu I. stupně skutečně pouze doplnil a zpřesnil úvahy správního orgánu I. stupně o porušení služební přísahy stěžovatelem za situace, kdy jejich základ již byl v prvoinstančním správním rozhodnutí obsažen.“*

Jinými slovy NSS odlišuje případy, kdy odvolací orgán toliko doplňuje a zpřesňuje úvahy správního orgánu I. stupně, od případů, kdy nedostatky ve zjišťování skutkového stavu orgánem I. stupně jsou natolik rozsáhlé, že odvolací orgán prakticky plně úkol prvostupňového řízení, tj. zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, převezme. S uvedeným závěrem se krajský soud zcela

ztotožňuje, neboť odvolací orgán se takto zcela zbaví možnosti realizovat svou procesní úlohu hodnotitele zákonnosti a správnosti rozhodnutí orgánu I. stupně.

K popsané situaci v posuzované věci došlo, neboť, jak je rozvedeno shora, správní orgán I. stupně ve věci s výjimkou přijetí oznámení žalobce a vyžádání kusé a nic neříkající zprávy MUDr. Š. ze dne 7.9.2012, neprovedl ve věci žádné dokazování za účelem zjišťování skutkového stavu. Žalovaný poté, dle názoru soudu nepřípustně, zaměřil svou činnost na rozsáhlé doplňování absentujících skutkových zjištění, nikoli na hodnocení prvostupňového rozhodnutí.

Ani přesto však postup žalovaného a obsah jeho rozhodnutí nelze považovat za plnohodnotné naplnění procesních práv žalobce. Žalovaný vystavěl odůvodnění svého rozhodnutí zejména na sdělení MUDr. Š. ze dne 10.1.2012 a MUDr. F. ze dne 18.1.2013, kteří uvedli, že se nekloní k názoru, že by se v případě žalobce jednalo o úraz, neboť žalobce nehovořil o žádném prudkém pohybu ve smyslu uklouznutí či zakopnutí či pádu. Oba lékaři se tudíž přiklonili k závěru, že se jednalo toliko o recidivu již dříve prokázaného onemocnění žalobce.

K uvedeným sdělením lékařů soud uvádí, že z jejich obsahu nevyplývá, že by tito lékaři úrazový mechanismus jako příčinu zdravotních obtíží žalobce vyloučili. Především však soud postrádá ve skutkových zjištěních žalovaného přesný popis skutkového stavu, neboť žalobce sám děj popisoval poněkud nejednoznačně jako „špatné došlápnutí“ a následné „lupnutí v zádech“, není tedy zřejmé, k jak prudkému pohybu žalobce mělo dojít. Dále v rozhodnutí žalovaného není obsažena jakákoli úvaha o tom, co vlastně žalovaný za služební úraz ve smyslu § 100 zákona o služebním poměru považuje a co nikoli, tj. výklad pojmu „úraz“, jenž samotný zákon o služebním poměru nedefinuje. V tomto bodě lze přisvědčit žalobci, že významným vodítkem pro výklad pojmu „úraz“ je bohatá judikatura civilních soudů v oblasti pracovních úrazů.

Konečně krajský soud shledává nesprávným i procesní postup žalovaného při vypořádání důkazního návrhu žalobce na výslech svědkyň J. a J. H.

Podle judikatury Ústavního soudu v zásadě nelze spatřovat porušení procesních práv účastníka pouze v tom, že rozhodující subjekt nevyhoví všem jeho důkazním návrhům (nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 55/01, nalus.usoud.cz). Na druhou stranu tento proces nemůže vykazovat prvky libovůle rozhodujícího orgánu. V souladu s tím Ústavní soud stanovil, že neakceptování důkazního návrhu účastníka lze ospravedlnit (1) z důvodů nadbytečnosti navrhovaného důkazu; (2) jestliže tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je navrhován důkaz, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení a (3) pokud důkaz není s to ani ověřit, ani vyvrátit tvrzenou skutečnost, čili ve vazbě na toto tvrzení nedisponuje vypovídací potencií (nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 118/09, nalus.usoud.cz). Těmto požadavkům však rozhodnutí žalovaného nevyhovuje.

Žalovaný dle obsahu správního spisu výslech žalobcem navržených svědkyň neprovedl, namísto toho žalobce dne 29.1.2013 vyzval k dodání písemných vyjádření svědkyň. Krajský soud však v odůvodnění rozhodnutí žalovaného nenalezl vysvětlení zvoleného procesního postupu, jímž znemožnil žalobci realizaci jeho procesního

práva klást svědkům otázky dle § 174 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru. Nahrazení výpovědi svědka jeho písemným prohlášením přitom bývá judikaturou akceptováno toliko výjimečně v případech, kdy nelze z objektivního důvodu výslech svědka realizovat, či jej lze uskutečnit jen za mimořádně ztížených podmínek (zdravotní stav svědka, velká vzdálenost apod.).

Zejména však dle názoru soudu nelze akceptovat hodnocení obsahu písemných prohlášení svědkyň, jež učinil žalovaný na str. 6 napadeného rozhodnutí, v němž označil za „zarážející“ samotnou skutečnost, že žalobce výslech svědkyň navrhl, když při oznámení úrazu sdělil, že k události došlo „beze svědků“. Soud totiž na rozdíl od žalovaného vyvozuje z heslovitého sdělení „beze svědků“ toliko absenci tzv. svědků přímých, nikoli též svědků zprostředkovaných. Závěr žalovaného, že „*písemné svědectví odvolatelem navrhovaných svědkyň dokládá stav, že dne 22.8.2012 v odpoledních hodinách trpěl odvolatel akutními bolestmi zad, které vyplývají ze zhoršení již v minulosti prokázaného onemocnění, jak uvádí lékařské zprávy*“ je pro soud nepochopitelný. Soudu není zřejmé, zda se jedná toliko o stylistickou neobratnost, nebo zda chtěl žalovaný uvést, že navrhované svědkyně samy dávaly žalobcem uváděné bolesti zad do souvislosti s jeho dřívějším onemocněním, což však z vyjádření svědkyň rozhodně nevyplývá.

S ohledem na skutečnost, že celý popis sledu událostí žalobcem hodnotí žalovaný toliko neurčitě jako „zarážející“, není soudu zřejmé, zda žalovaný vyhodnotil tvrzení žalobce jako zcela nevěrohodná, a tudíž nepravdivá, včetně výpovědi svědkyň, a dospěl tak k závěru, že žalobci se dne 22.8.2012 ve službě nic nestalo, nebo zda dospěl k závěru, že špatné došlápnutí nelze považovat za původce zdravotních obtíží žalobce.

V řízení před služebním funkcionářem tudíž došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení, a to tím, že nebyl zjištěn skutkový stav, o němž by nebyly důvodné pochybnosti; to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Proto soud napadené rozhodnutí bez jednání dle § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. zrušil a věc vrátil dle § 78 odst. 4 s.ř.s. žalovanému k dalšímu řízení.

Právními názory vyslovenými v tomto rozsudku je žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

O náhradě nákladů řízení mezi účastníky soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalovanému uložil povinnost nahradit důvodně vynaložené náklady procesně úspěšného žalobce. Tyto náklady spočívají v soudním poplatku ve výši 3.000 Kč, odměně advokáta ve výši 9.300 Kč za tři úkony právní služby – a to převzetí věci, sepsí žaloby a sepsí repliky – dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“), přičemž výše odměny za 1 úkon právní služby ve výši 3.100 Kč byla stanovena dle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 AT, dále 3 režijních paušálech po 300,- Kč dle § 13 odst. 3 AT za provedené úkony právní služby, tj. 900 Kč, a rovněž DPH z odměny a náhrad podle § 57 odst. 2 s.ř.s. ve výši 2.142 Kč (tj. 21 % z částky 10.200 Kč), neboť zástupce žalobce je plátcem uvedené daně.

Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a o.s.ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s.ř.s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud

žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku. Místo plnění určil soud dle § 149 o.s.ř.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 29. ledna 2015

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu